

ne sme dobiti, se pa žebli nadomestijo na drug način. Od notrajnega roba imenovane ploščice, ne prav na njenem sprednjem koncu, pa vendar blizo sprednjega konca, se potegne kviško tanjka špangica, ktera gré naravnost gor tikoma notrajne stene parklja, in se potem po zunajni steni zakrivi. Tako leži ta špangica čez sprednji del parklja vpognjena in drži podkev od te strani trdno na parklji. Da je pa ta špangica dobro napravljena, mora biti tanjka, gibčna, ne čez 50 do 55 $\frac{m}{m}$ dolga; mora imeti podobo noža, to je, sprednji rob mora biti debelejši, zadnji rob pa tanjši; razen tega se mora ta špangica, predno se vpogne, navspred ležeča napraviti tako, da njeni konec preseže konec podplatne ploščice. Če kovač zanemari špangici dati to nagnjeno lego in okroglasto podobo, pride njeni konec preveč naravnost gor nad parkelj in se ne dá lepo in trdno zavihati po steni.

Zadej mora pa ta goveja podkev ali železna plošča seči noter do pête, kjer se izseka iz nje trivoglata ten kos železa, da dobí njen konec dve rogovili (špici). Sprednji konec, kakor tudi zadnji rogovili se znajo po potrebi v štole zavihati in po zimi ojstriti.

Kar se tiče žebeljev za parklje, se razločijo od kopitnih v tem, da so veliko tanjši in krajši, le 27 do 29 $\frac{m}{m}$ dolgi, in da je njih glava ravna, da se žebelj popolnoma pogrezne v režo.

Ko ima kovač vse to pripravljeno, pripravi parklje za podkovanje. To se mora natanko zgoditi. Nepokojni vol se postavi v kovalno ograjo (Nothstand) da mirno stoji; mirni se podkujejo brez te. Kovač poreže nosilni rob vsacega parklja, kolikor je treba, da je povsod enako in lepo raven; dilja se očisti vsega prhljivega in ločenega rogú ali druge nesnage. Na to se pomeri razhlajena (mrzla) podkev, da leži povsod enako na parklji in nikjer ne moli čez. Posebno se ima gledati na to, da se imenovana špangica lepo po steni parklja zavija in se ji trdno prileže. Po parkljih naj se nikar s kladvom ne tolče, ko se primerja podkev.

Ko je podkev lepo primerjena, drži jo strežaj s palcem, ki ga položi čez njo, in kovač začne pripravljene žeblje zabijati poredoma od sprednjega konca. Ker pa se žebli pri zabijanju lahko omaknejo kladvu, mora pri prvem žebli kovalne klešče postaviti na zunajni rob parklja, pri 2., 3. in 4. žebli pa vselej pod klin sprednjega žeblja. Žebli zavoljo tanke stene ne smejo veliko čez 12 $\frac{m}{m}$ nad podkvijo na steni ven priti.

Kedar so zabiti vsi žebli, jih nategne, odščipne potem kline do 2 $\frac{m}{m}$, jih na to še enkrat polagoma nategne, pribije poslednjič néto prav rahlo na steno in jih ogladi s pilo.

Da pa podkev ne leži pretrdo na parklji, mora naposled kovalne klešče postaviti tikoma pod zunajni rob podkve, in ko vsacega vdari še enkrat po glavi, podkev nekoliko zrahljati. Zapomniti je le še to, da čist glas pri zabijanju je dobro znamenje, da gré žebelj pravo pot v steno.

Kakor smo tukaj razložili, tako se kujejo vsi parklji brez izjeme. Z a k o v a n j e ali o t i s k i se ozdravljajo kakor pri konjih.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 20. Moj konj se je ranil na desni nogi nad kopitom s podkvo leve noge in sedaj se je na rani naredilo divje (hudo) meso. Konja zaradi tega

boli močno noga, da ni za delo. S kom bi se dala noga ozdraviti? (J. M. v K.)

Odgovor. Izrežite do čistega hudo ali divje meso ter vsak dan poštupajte rano s stolčenim žganim galunom toliko časa, da se rana posuši ali zaceli.

Vprašanje 21. Kaj naj storim, da moje krave in teleta kakor tudi bik ne bodo več dobivali bule ali gob ali bramorjev, ali kakor se uže imenuje ta bolezen pod hrustancem na stran čeljusti? Skozi šest let imam bolezen vedno v hlevu in če sem kaki govedi bilo odpravil, naredila se je druga tik prve itd. (J. V. v B.)

Odgovor. Bolezen, ki jo v Vaših obeh pismih popisujete, morate na vsak način pustiti preiskati od živinozdravnika, ker le ta Vam bode zamogel na podlagi ogleda določno povedati, kaka bolezen da je in kaj Vam je ukreniti. V kratkem hočemo Vam pa vendar-le našo misel o tem izraziti. Po popisu je bolezen Vaše govede bramor na spodnji čeljusti (nemško: Windorn, Kieferwurm, Kiefergeschwür, Blutschwamm), ta bolezen je lastna kosti spodnje čeljusti, ter se le redkokrat na zgornji čeljusti naredi. Bolezen je težko ozdravljiva, kmetje jo imajo za nalezljivo. Ta bolezen ni prvotno nič družega, kakor vnetica čeljustne kosti, ki se pa navadno v začetku niti ne zapazi. Za tem prične se za spodnjo čeljustjo boleča, vroča oteklina, katera skozi 3 do 6 tednov vedno večja postaja tako, da je nazadnje velika za kake dve pesti; ta oteklina se potem predré in izceva rudečkasto tekočino. Iz te rane izraste sedaj izrastek enak bradovici, ki se pa od te o tem loči, da ta bradovica ni le na koži, ampak seže do kosti. Ta izrastek postaja vedno večji in v začetku ne moti nič živali, pozneje pa goved vendar prične hujšati. Ako se taka goba odreže, naredi se takoj druga tikoma prve.

Vzroki bramorja na spodnji čeljusti niso znani, vendar podedovanje ni izključeno, in ravno popis bolezni Vaših krav dá nekaj tacega sklepati.

Za ozdravljenje bramorja treba je takoj v početku bolezni polagati na steklino mrzle rute ali led; ako bi se pa bula imela pričeti gnojiti, polaga naj se na njo redko testo iz moke lanenega semena ali pa naj se oteklina odrgne s slezenovem mazilom (Althäasalbe). Je oteklina uže predrta, odrgne naj se pa z mazilom iz španjskih muh, kar naj se pozneje še enkrat ponavlja. Ako je bolezen uže stara, gnoj, ki se iz bule cedi, uže smrdljiv, mora se pa rana noter do kosti izžgati s razbeljenim železom; v zadnjem slučaju je bolezen največkrat neozdravljiva in najbolje je goved mesarju prodati.

Sicer Vam pa še enkrat svetujemo, da pustite ogledati Vašo goved od kakega dobrega živinozdravnika.

Naznanilo.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli vršile se bodo dné 26. in 27. junija, in sicer: v petek dne 26. junija za kovače, kateri niso obiskali podkovske šole, v soboto dne 27. junija pa za učence podkovske šole.

Kovači, kateri se hočejo podvreči tej skušnji, naj se oglašé pri podpislanemu vodstvu.

Vodstvo podkovske šole ljubljanske
dné 2. junija 1885.

Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški,
začasni vodja.